

סיכום ישיבת וועדת היגוי – פגישה מספר 17 מתאריך 09.09.2020

נוכחים:

חברי ועדה:

נציג המשרד להגנת הסביבה: שולי נור.
נציג אגף תקציבים: רותם ברמלי.
נציג משהב"ט: זהר ירמיהו.
נציגי החשכ"ל: יעל פריש (נכחה בחצי הראשון של הישיבה).
נציגי רמ"י: לבנת אולניצקי.

משתתפים נוספים:

חשכ"ל: אבי זלצמן
החברה לשירותי איה"ס: אולג גרנד, מתי כספי.
חברת הבקרה: ביל זבירן, משה לביא
המשרד להגנת הסביבה: מרק כ"ץ, אבי חיים, נועם פוניה, עדי ליפשיץ והח"מ.

סיכום הישיבה:

1. **סטטוס הפרויקט:** בסה"כ הושלם הטיפול ב-12 פרויקטים, ב-3 מתוכם הושלם הטיפול ברבעון האחרון. 12 פרויקטים נמצאים בשלב שיקום ו-12 נוספים נמצאים בשלב חקירה. 4 פרויקטים נמצאים בשלב סקר היסטורי והכנת תכניות חקירה. פונו כ-87 אלף טון קרקעות מ-7 אתרים, ושוחררו להמשך פיתוח למעלה מ-2900 דונם.

2. **פרויקטים בשלב שיקום:** הוצג תכנון מול ביצוע בפרויקטים הנמצאים בשלב שיקום. חברי הוועדה עודכנו כי ישנו עיכוב של חודשיים בסיום עבודות השיקום בצריפין מתחם 3, כתוצאה מגילוי היקף זיהום רחב מכפי שאותר בשלב הסקר. כמו-כן, חברי הוועדה התבקשו לאשר תקציב לשיקום ארבעה אתרים, שניים מהם חדשים להכללה בפרויקט:

א. **מטמנת יבנה-** נציגי המשרד נתנו רקע על שטח המטמנה אשר מיועד לפיתוח כחלק מתמ"ל 1049 הכוללת 12,500 יחידות דיור וכ-340,000 מ"ר שטחי מסחר ותעסוקה. האתר בבעלות המדינה. **האתר הוכלל בפרויקט בועדה מס' XX ובוצעה בו חקירת גוף הפסולת.**

לשאלת נציגת רמ"י האם ניתן להשאיר את הפסולת שנמצאת מתחת לפני השטח של השצ"פ, השיבו נציגי המשרד כי מדיניות אגף פסולת היא לא להשאיר שום פסולת באזור של שימושים רגישים. בנוסף ציינו כי מדובר על עומק מאוד רדוד כך שכמות הפסולת הצפויה בו הינה קטנה, ופינוי מלא של כלל הפסולת יחסוך בדיקות יקרות ויקצר את הזמן הנדרש לשיקום..

נציגת רמ"י ביקשה לדעת כיצד החברה העריכה את הסכום באומדן. נציג החברה השיב כי האומדן מתבסס על פרויקטים דומים כמו למשל אור יהודה, וכי מדובר באומדן סביר ביחס לכמויות.

ב. **החלטה:** הוחלט לאשר את תקצוב שיקום הקרקע בהתאם לאומדן בסך של [REDACTED] מלש"ח (לא כולל מע"מ, כולל 30% בצ"מ). החברה תקיים דיון עם רמ"י לגבי אופי הפעלת הקבלן באתר, דרך מכרזים קיימים או דרך פרסום מכרז חדש, על מנת לחסוך בעלויות ככל הניתן. **שדה דב-פוליוגן שחור-קו ירוק**

נת"ע: נציג המשרד נתן רקע על האתר, והציג את השטח המיועד לשיקום על גבי מפה. בחלק המרכזי של אתר שדה דב מתוכנן לעבור הקו הירוק של הרכבת הקלה בביצוע של חברת נת"ע. בשל הצורך לאפשר התחלת עבודות תשתית של נת"ע בשטח זה ("פוליון שחור") בוצעה חקירת קרקע וגז-קרקע בחודשים מרץ 2020 ועד יולי 2020. ממצאי החקירה הצביעו על 7 מוקדים של קרקע מזוהמת במרכיבי דלק ומתכות. נפח הקרקע המזוהמת במוקדים לעיל מוערכים בכ-3,200 מ"ק. האתר בבעלות המדינה.

החלטה: הוחלט לאשר את תקצוב שיקום האתר בסכום של [REDACTED] מלש"ח (לא כולל מע"מ, כולל 30% בצ"מ) בהתאם לאומדן.

ג. שדה דב-קו מזוט של חח"י: הכללת אתר חדש בפרויקט. על מנת לאפשר התחלת פיתוח של נתיב הרכבת הקלה במתחם, יש צורך להוציא את קו המזוט הישן של חח"י החוצה אותו ולשקם את הקרקע החשודה בזיהום מסביבו. בהתאם להסכם בין רמ"י לחח"י, רמ"י יממנו את פעולות השיקום ולאחר מכן ישופו על ידי חח"י. הלשכה המשפטית של המשרד תוודא כי פעולה זו אינה מונעת אכיפה, ככל שבעתיד מחוז ת"א יחליט לפעול באכיפה על המפגע מול חח"י.

החלטה: וועדת ההיגוי אישרה להכליל את האתר בפרויקט ותקצבה את השיקום בהתאם לאומדן על סך 5.506 מלש"ח (לא כולל מע"מ, כולל 30% בצ"מ)

ד. מש"א בית דגן: נציג המשרד עדכן כי בעקבות עדכון האומדנים לשיקום האתר, בין השאר בשל רצפות בטון עבות מהצפוי, וכמויות גדולות של שפכים בבורות תת קרקעיים, הסכום שאושר בעבר, [REDACTED] מלש"ח, לטובת שיקום לא יספיק. נציג משרד הביטחון ביקש לדעת כמה עלה הטיפול באתר עד כה ונציג המשרד הבהיר כי עד כה בוצעה רק חקירת הקרקע שעלתה כחצי מיליון ₪. עלות השיקום מוערכת בכ-[REDACTED] מלש"ח. כלומר נדרשת תוספת של [REDACTED] מלש"ח.

החלטה: הוועדה אישרה תוספת של [REDACTED] מלש"ח (לא כולל מע"מ כולל 30% בצ"מ) לטובת שיקום האתר.

3. אתרים בשלב חקירה: הוצג תכנון מול ביצוע בפרויקטים הנמצאים בשלב חקירה. חברי הוועדה עודכנו כי ישנו עיכוב של חודשיים בסיום החקירה בבח"א 27 בשל קושי לתאם כניסות מול רש"ת. עיכוב דומה מתקיים במכבי יפו בשל קושי לתאם תשתיות והסדרי תנועה מול עיריית ת"א. כמו-כן, חברי הוועדה התבקשו להכליל בפרויקט שני אתרים חדשים ולאשר עבורם תקציב לחקירה:

א. בסיס הדלק בנשר: נדרש תקציב לחקירה לצורך תיקוף הממצאים שנמצאו בעבר. עיקר הפעילויות שהתקיימו ומתקיימות בו כוללות אחסון דלק מסוג סולר, אחסון שמנים משומשים, בתי מלאכה לשטיפת מנועים, מפרידי דלק, אזורי מנהלה, משרדים, כיתות, חדר אוכל ומטבח. אזור זה מתוכנן לשמש כאזור תעסוקה חדש בעתיד הקרוב. בכדי להשלים את פינוי הבסיס ושיוקו הקרקע לפי ייעודה בוצעה חקירה סביבתית בהתאם להנחיות המשרד להגנת הסביבה, לבדיקת פוטנציאל זיהום הקרקע כתוצאה מפעילויות שבוצעו בהווה ובעבר, תיחום הזיהום וטיפול בקרקע במידה וקיים.

החלטה: הוועדה אישרה את הכללת האתר במסגרת הפרויקט ומסגרת תקציב של [REDACTED] ₪ (לא כולל מע"מ), לביצוע הפעולות הנדרשות.

ב. מחצבת ערוער: הייתה מחצבת דולומיט אשר הייתה פעילה עשרות שנים בסמוך לדימונה, ונסגרה בשנת 2005. לאחר סגירתה התבצעה באתר הטמנת פסולת באופן פיראטי על ידי גורמים עבריינים. במקום קיימים מפגעי פסולת משמעותיים. אזור זה עתיד להיות משוקק בחזרה לטובת כריית מחצבים ועל כן נדרש שיקום האתר. נציגת המשרד הוסיפה כי במקום מטמינים ולעיתים שורפים פסולת יבשה, מעורבת

ופסולת בניין. המקום מהווה מפגע ריח ואיכות אוויר. הובהר שלא יתחילו עבודות שיקום אלא חקירת גוף הפסולת בלבד, עד להחלטת בית המשפט לגבי שיקום השטח ע"י הגורמים העברייניים, בהתאם לעיקרון המזהם משלם. הודגש כי מדיניות "המזהם משלם" באתר זה קיבלה ביטוי בכך שבביהמ"ש השלום בבאר שבע הורה על חילוט (=מכירה) של כ-32 כלים שהיו מעורבים בביצוע העבירות, וכן כי הנושא נבחן משפטית ואין מניעה מלחקור את שטח האתר עד להחלטת בית המשפט.

החלטה: הוועדה אישרה את הכללת האתר במסגרת פעילות החברה לשירותי איכות הסביבה בפרויקט שיקום קרקעות המדינה, וכן אישרה מסגרת תקציב של [REDACTED] (לא כולל מע"מ) לביצוע סקר אפיון פסולת, וכן לפעולות מקדימות נוספות לשיקום ככל שיידרשו.

4. **אתרים בשלב סקירה היסטורית:** הוצג תכנון מול ביצוע בפרויקטים הנמצאים בשלב חקירה היסטורית. והוועדה עודכנה על שני אתרים חדשים אשר תחל בהן חקירה היסטורית, והם: בריכות המלח בעתלית ושדה תעופה עטרות שחוזר לרמ"י אחרי שהיה בשימוש רש"י. האתרים יוכלו בפרויקט בהמשך בהתאם לאמות המידה.

להלן סיכום ההחלטות המאושרות:

נושא	אישור הוועדה	תוספת תקציב מבוקשת (מלש"ח) לא כולל מע"מ
מטמנת יבנה	אושר תקציב לשיקום הקרקע	[REDACTED]
שדה דב-פוליגון שחור-קו ירוק נת"ע	אושר תקציב לשיקום הקרקע	[REDACTED]
שדה דב-קו מזוט של חח"י	האתר הוכלל בפרויקט בהתאם לאמות המידה ואושר תקציב לפינוי תשתיות ושיקום	[REDACTED]
מש"א בית דגן:	אושרה תוספת תקציב לשיקום הקרקע	[REDACTED]
בסיס הדלק בנשר:	האתר הוכלל בפרויקט בהתאם לאמות המידה ואושר תקציב לביצוע סקר קרקע, סקר גז קרקע וכן לפעולות מקדימות נוספות לשיקום	[REDACTED]
מחצבת ערוער:	האתר הוכלל בפרויקט בהתאם לאמות המידה ואושר תקציב לביצוע סקר אפיון פסולת, וכן לפעולות מקדימות נוספות לשיקום	[REDACTED]

5. נושאים נוספים ושונות:

א. **עדכון על נחל אבטח:** האתר נמצא בשפך של בסיס גיליס ומזוהם כתוצאה משפכים היסטוריים של הבסיס. לאחר מספר חקירות קרקע בליווי מחוז דרום של המשרד להגני"ס, משרד הביטחון מעוניין לקדם את שיקום הנחל. המימון יהיה מימון מלא של משרד הביטחון, אולם בשלב זה חסר הסדר מימון סופי אל מול הפרויקט ולכן האתר יעלה לאישור וועדת ההיגוי רק עם סיכום הפרטים באופן סופי ובחינת אמות המידה להכללת הפרוייקט.

נציג משרד הביטחון עדכן כי משרד הביטחון מכיר ביעילות של פעילות זרוע הביצוע, וכי באמצעותה תהליך השיקום יהיה יעיל ומקצועי. לשאלתה של שולי מדוע צה"ל לא מממן את השיקום, על אף שהוא הגורם המזוהם, האם ככלל משרד הביטחון אחראי על שיקום הקרקעות של צה"ל והאם יש תהליך של גביה מול צה"ל – הסביר נציג משרד הביטחון כי לצורך העניין משהב"ט וצה"ל – חד הם. התקציב בפועל נמצא בצה"ל אך עם העלאת הצורך הוא מועבר למשהב"ט שמרכז את העמ"ט ומוציא את ההתקשרות לפועל בתיאום מלא עם צה"ל.

שולי סיכמה שאם זה המצב, נשמרת נורמת המזהם משלם.

ב. כללי

הודגשה חשיבות נוכחות ומעורבות רציפה וקבועה של נציגי חשכ"ל בוועדת ההיגוי, והצורך לחזור ולעבוד מול גורם מרכז אחד בחשבות אשר ילווה את הפרויקט, באמצעות איוש התקן הייעודי בחשבות שניתן בהחלטת הממשלה. שולי ביקשה שהדבר יובא לתשומת לב הסגן המתאים, כיוון שלא ניתן לקדם את הפרויקט ברמת ביצוע גבוהה ללא מעורבות רציפה של נציגי חשכ"ל.

הוחלט כי המשרד להגני"ס יקדם ישיבה בהקדם עם סגן החשכ"ל. נציג חשכ"ל אמר כי יעביר את המסר הלאה.

כמו כן, הודגשה החשיבות להעברת הפרוטוקולים החתומים במהירות על מנת לא לעכב את העבודות בשטח.

ג. עדכונים על אתרים מרכזיים:

- נציגי החברה עדכון על אתרים מרכזיים בהם הייתה פעילות בחודשים האחרונים:
- בית הכרם - באתר הוקמו אוהלים עם מערכות טיפול באוויר בכדי לבצע חפירות מוקדי זיהום של חומרים נדיפים.. במקביל מתבצעות עבודות תכנון ובחינת חלופות לשיקום גזי הקרקע באתר.
- בסיס הדלק באשדוד- העבודות במוקדי הזיהום הרדודים והבינוניים צפויה להסתיים בימים הקרובים. בהמשך יפורסם המכרז לשיקום המוקדים העמוקים בשיטת טיפול In-Situ.
- אס"פ נתניה- לאחר קבלת אישור על סיום העבודות השיקום הסביבתי בחלק הצפוני של האתר החלו עבודות המילוי והתאמת המפלסים באזור זה. מתקן השטיפה כמעט כולו מורכב, והרצה צפויה בתוך כשבוע.
- מתקן שטיפה (בראון)- עבודות התשתית בשטח בשיאן. תחילת הקמת המתקן עצמו צפויה בחודש אוקטובר, לאחר דחייה של מסי חודשים. הדחייה היא בעקבות הקורונה, אשר מנעה את המשך הפעילות מול החברה הקנדית.
- בח"א 27- חקירת האתר נמצאת בישורת האחרונה וצפויה להסתיים בחודש באוקטובר. הצפי הוא שהאתר יעלה בוועדה הבאה לאישור תקציב לשיקום. נציג משרד הביטחון ביקש לוודא האם החקירה כללה את רחבת ורד שבאחזקתה ושימושה של רש"ת ונציג החברה הבהיר שהאתר אינו כלול במתחם בו התבקשה זרוע הביצוע לפעול.

4. **עדכוני כוח אדם:** אולג עדכן כי ברבעון האחרון הצטרפו לצוות של זרוע הביצוע בחברה לשירותי איכות הסיבה שלושה מנהלי פרויקטים עם נסיון רב בתחום שיקום הקרקעות המזוהמות: בועז, בן ומרינה.
5. **בקרה תקציבית:** דוח הבקרה אשר מעדכן על הזמנות וניצול התקציב נשלח לחברי הוועדה.
6. **חידוש ההסכם עם זרוע הביצוע:** נציגי המשרד והחברה עדכנו את חברי הוועדה כי מתנהלת סדרת ישיבות בנושא זה בין החברה לנציגי חשכ"ל, בנוכחות גורמי המקצוע. כמו כן החוזה הקיים נבחן בהיבט המקצועי ונמצא כי אין לגורמי המקצוע הערות מקצועיות לחוזה החדש.

סיכמה: חגית נובו

העתקים: נוכחים, חברי וועדת ההיגוי

